

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията

(Обн. ДВ. Бр. 138 от 24 Ноември 1998г., изм. ДВ. Бр. 60 от 2 Юли 1999г., изм. ДВ. Бр. 81 от 14 Септември 1999г., изм. ДВ. Бр. 79 от 29 Септември 2000г., изм. ДВ. Бр. 96 от 9 Ноември 2001г., изм. ДВ. Бр. 112 от 29 Декември 2001г., изм. ДВ. Бр. 77 от 9 Август 2002г., изм. ДВ. Бр. 120 от 29 Декември 2002г., доп. ДВ. Бр. 99 от 11 Ноември 2003г., изм. ДВ. Бр. 114 от 30 Декември 2003г., изм. ДВ. Бр. 99 от 9 Ноември 2004г., изм. ДВ. бр. 115 от 30 Декември 2004г., изм. ДВ. бр. 88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр. 93 от 22 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр. 105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр. 21 от 10 Март 2006г., изм. ДВ. бр. 34 от 25 Април 2006г., изм. ДВ. бр. 70 от 29 Август 2006г., изм. ДВ. бр. 105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр. 108 от 29 Декември 2006г., изм. ДВ. бр. 10 от 30 Януари 2007г., изм. ДВ. бр. 41 от 22 Май 2007г., изм. ДВ. бр. 113 от 28 Декември 2007г., изм. ДВ. бр. 110 от 30 Декември 2008г., изм. ДВ. бр. 14 от 20 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр. 37 от 19 Май 2009г., изм. ДВ. бр. 42 от 5 Юни 2009г., изм. ДВ. бр. 99 от 15 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.12 от 12 Февруари 2010г.)

§1. Създава се чл. 17а:

„Чл. 17а. Доставчиците на медийни услуги са длъжни да спазват правата на децата и да не допускат участие на деца в предавания, които увреждат или създават опасност от увреждане на тяхното физическо, психическо, нравствено, интелектуално или социално развитие.”

§2. В чл. 32 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Съветът за електронни медии, доставчиците на медийни услуги и Държавната агенция за закрила на детето сключват ежегодно в срок до 31 март споразумение за защита на децата от съдържание, което уврежда или създава опасност от увреждане на тяхното физическо, психическо, нравствено, интелектуално или социално развитие.”

2. Създава се нова ал. 5:

„(5) Съветът за електронни медии и Държавната агенция за закрила на детето разработват критерии за оценка на съдържание, което уврежда или създава опасност от увреждане на физическото, психическо, нравствено, интелектуално или социално развитие на децата.”

3. Досегашната ал. 5 става ал. 6.

§ 3. В чл. 32, ал. 1, се създава нова т. 12а:

„т. 12а. Взема решение за незабавно преустановяване излъчването на предаване, което уврежда или създава опасност от увреждане на физическото, психическо, нравствено, интелектуално или социално развитие на децата, след мотивирано предложение на председателя на Държавната агенция за закрила на детето.”

§ 4. В чл. 38 се създава нова ал. 3:

„(3) Обжалването на решенията на Съвета за електронни медии по чл. 32, ал. 1, т. 12а не спира изпълнението им.”

§ 5. В чл. 126 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „чл. 16-18” се заменят с „чл. 16, чл. 18”, думите „чл. 75, ал. 1 и ал. 3-9” се заменят с „чл. 75, ал. 1, ал. 3-6 и ал. 8”, думите „чл. 77-79” се заменят с „чл. 78, чл. 79”, а думите „чл. 19, ал. 1” се отменят.

2. Създават се ал. 4 и 5:

„(4) За нарушение на разпоредбите на чл.17, чл. 17а, чл. 19, ал. 1, чл. 75, ал. 7 и ал. 9, и чл. 77 на доставчиците на медийни услуги се налага имуществена санкция в размер от 15 000 до 30 000 лв.”

„(5) При повторно нарушение по ал. 4 имуществената санкция е в двоен размер.”

Преходни и заключителни разпоредби:

§ 6. Предвидените в чл. 32, ал. 5 критерии се изработват в 6-месечен срок от влизане на закона в сила.

§ 7. В Закона за закрила на детето (Обн. ДВ. Бр. 48 от 13 Юни 2000г., изм. ДВ. Бр. 75 от 2 Август 2002г., изм. ДВ. Бр.120 от 29 Декември 2002г., изм. ДВ. Бр. 36 от 18 Април 2003г., изм. ДВ. Бр. 63 от 15 Юли 2003г., изм. ДВ. бр. 70 от 10 Август 2004г., изм. ДВ. Бр. 115 от 30 Декември 2004г., изм. ДВ. Бр. 28 от 1 Април 2005г., изм. ДВ. Бр. 94 от 25 Ноември 2005г., изм. ДВ. Бр. 103 от 23 Декември 2005г., изм. ДВ. Бр. 30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. Бр.38 от 9 Май 2006г., изм. ДВ. Бр. 82 от 10 Октомври 2006г., изм. ДВ. Бр. 59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. Бр. 69 от 5 Август 2008г., изм. ДВ. Бр. 14 от 20 Февруари 2009г., изм. ДВ. Бр. 47от 23 Юни 2009г., [изм. ДВ. бр.74 от 15 Септември 2009г.](#))

се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 8 се създава нова ал. 9:

„(9) Родителите, настойниците, попечителите или другите лица, които полагат грижи за дете, са длъжни да не допускат участието на деца в предавания по смисъла на Закона за радиото и телевизията, ако с това се създава опасност за тяхното физическо, психическо или нравствено развитие или за тяхната чест и репутация.”

2. Създава се чл. 10а:

„Неприкосновеност на личния живот

Чл. 10а. Всяко дете има право на закрила от незаконна намеса в неговия личен живот, семейство, дом или кореспонденция, както и срещу незаконни посегателства срещу неговата чест и репутация.”

3. В чл. 45 се правят следните изменения и допълнения:

а) Алинея 12 се изменя така:

„(12) Който в нарушение на разпоредбите на чл. 11а разпространява сведения и данни за личността на дете, се наказва с глоба от 1000 до 3000 лв. или с имуществена санкция от 3000 до 5000 лв. за първо нарушение, а при повторно нарушение – с глоба от 3000 до 5000 лв. или с имуществена санкция от 5000 до 10 000 лв. - при повторно нарушение, ако не подлежи на по-тежко наказание.”

б) Създава нова ал. 14:

„(14) Родител, настойник, попечител или друго лице, което полага грижи за дете, което в нарушение на чл. 8, ал. 9 допусне участието на дете в предаване по смисъла на Закона за радиото и телевизията и с това създаде опасност за неговото физическо, психическо или нравствено развитие или за неговата чест и репутация, се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв. за първо нарушение, а при повторно нарушение - с глоба от 2000 до 5000 лв., ако не подлежи на по-тежко административно наказание по специален закон или деянието не съставлява престъпление.”

4. В чл. 46, ал. 2 след думите „чл. 45, ал. 5, 6, 8, 10, 11” се поставя запетая и се добавя „12 и 14”.

МОТИВИ

Към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията

Законопроектът е разработен в отговор на необходимостта българското законодателство да даде възможност за още по-трайни и систематични действия за утвърждаване на висшите интереси на детето. Тази необходимост е породена както от засилената обществена чувствителност за закрила правата на детето изразена в нарастващия брой сигнали за деца в риск, така и от препоръките на Комитета по правата на детето към Организацията на обединените нации /Комитета/ по прилагането на Конвенцията за правата на детето.

Трябва да се съгласим със загрижеността изразена от Комитета, че съществуващото законодателство не се прилага ефективно във всички области, свързани с правата на детето. Отправените към държавата ни препоръки са свързани както с продължаване процеса на хармонизиране на законодателството с принципите и разпоредбите на Конвенцията, така и с осигуряване на подходящи механизми и процедури за гарантиране приложението на тези общоприети принципи.

Настоящите предложения целят да осигурят съгласуваност и взаимна обвързаност в прилагането на правни норми, регулиращи различни области на обществените отношения, като създадат допълнителни гаранции за постигане на обществен консенсус при определянето на „най-добрия интерес на детето” и съответно – спазване правата на децата и ограничаване на възможни неблагоприятни въздействия върху тяхното физическо, психическо, нравствено и интелектуално развитие/§§1,3 и §7 от ПЗР/.

Във връзка с това е наложително създаването на разпоредба, кореспондираща с основен принцип на Конвенцията на ООН за правата на детето визираща правото на децата да не бъдат подлагани на произволна намеса в личния им живот, както и на незаконни посегателства срещу тяхната чест и репутация /§7 от ПЗР – чл.10а/.

Трябва да подчертаем, че настоящите предложения са в изпълнение на Директива 89/552/ЕИО на Съвета на европейските общности от 3 октомври 1989 година /чл.22, глава V „Защита на непълнолетни лица”/, относно съгласуване на някои разпоредби, установени в действащи закони, подзаконови и административни актове на държавите – членки относно извършването на телевизионна дейност.

Както е известно, член 47 от Преамбюла на Директива 2007/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2007г. за изменение на горесцитираната директива, внася уточнението, че никоя от разпоредбите на директивата, които засягат защитата на физическото, умственото и нравственото развитие на непълнолетните лица и човешкото достойнство, **не изисква, но не забранява, мерките** предприети в защита на тези интереси, да бъдат приложени посредством предварителен контрол върху аудиовизуалните медийни услуги.

Нашето твърдо убеждение е, че все още не сме свидетели на високо обществено съзнание и на работещ механизъм на саморегулация в сферата на медийните услуги.

Съгласно действащата нормативна уредба в Република България, родителите носят отговорност за живота и здравето на децата си, задължени са да полагат необходимите грижи за тях, както и да вземат решения, които да не противоречат на техните интереси. Предложението в §7 от ПЗР – чл.45, ал.14 е с оглед конкретизиране и обвързване на тази отговорност с финансова санкция.

В духа на европейските стандарти и практика е необходимо да се приложи принципът на корегулация. Въпреки, че в етичния кодекс на българските медии е включена „специална отговорност” към децата, практическото и приложение е ограничено. Предложението в §2 е с оглед конкретизиране на механизма за реализиране на принципа за „специална отговорност” към децата, чрез включване на специализирания държавен орган за закрила на детето като равнопоставен субект при изработването и сключването на ежегодно споразумение за защита на децата от медийно съдържание, което уврежда или би могло да създаде опасност от увреждане на тяхното физическо, психическо, нравствено и интелектуално развитие. С тази промяна ще се засили междуинституционалното сътрудничество и взаимодействие за гарантиране на правата на децата.

С §3 се разширяват правомощията на председателя на Държавната агенция за закрила на детето/ДАЗД/, като му се разписва правото да предоставя мотивирано предложение до Съвета за електронни медии /СЕМ/ за незабавно преустановяване на предавания с възможни неблагоприятни последици за физическото, психическото, нравствено и интелектуално развитие на децата. С предложените разпоредби отново се цели регламентиране на реални механизми за ефективна координация и взаимодействие между специализирания орган за закрила на детето и независимия специализиран орган, регулиращ медийната среда.

Предвидените законови ограничения и съпровождащите ги финансови санкции се предлагат с оглед защитата на съществен обществен интерес и са съотносими със степента на обществена опасност и дългосрочния неблагоприятен ефект от нарушения, свързани с произволна и незаконна намеса в личния живот на децата. По своя характер те представляват необходими превантивни и последващи мерки за постигане на по-висока защита на правата на децата и техните интереси, в съответствие с изискванията и критериите на чл.10, т.2 на Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и съответната юриспруденция на Европейския съд по правата на човека.

Настоящите промени ще създадат допълнителни правни гаранции за прекратяване на безнаказаността при нарушения на правата на детето.

Вносител: Огнян Стоичков Янакиев